

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/237/2020
Identifikačné číslo spisu: 1313209573
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1313209573.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Rača, so sídlom v Bratislave, Pri vinohradoch 267, zastúpeného advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radvanská 21, proti žalovanej Š.S. D., bývajúcej v W., F. Q. XXX, zastúpenej JUDr. Lubomírom Zlochom, PhD., advokátom so sídlom v Bratislave, Kamenárska 17/A, o zaplatenie 4.718,07 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 12 C 182/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. januára 2019 sp. zn. 6 Co 36/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III rozsudkom zo 14. júna 2017 č. k. 12 C 182/2013 - 663 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.718,07 eur s 5,75 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.973,33 od 5. apríla 2013 do zaplatenia, 5,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 258,13 eur od 1. augusta 2013 do zaplatenia, 5,25 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 492,04 eur od 14. marca 2014 do zaplatenia, 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.994,57 eur od 26. októbra 2016 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Výkonaným dokazovaním zistil, že rozhodnutím Domova dôchodcov Rača č. T.-XXX/XXXX z 10. júna 2008 bol žalovanej poskytnutý byt č. XXX od 16. júna 2008 na dobu neurčitú. Z rozhodnutia Hlavného mesta SR Bratislava č. MAGS OSV 53660/2010-324389/1342 z 15. novembra 2010 zistil, že žalovaná sa nepovažuje za fyzickú osobu odkázanú na sociálnu službu v zariadení pre seniorov. Z návrhu zmluvy č. XX/XXXX N., v zmysle jej dodatku č. 2 mal preukázané, že výška úhrady za bývanie činila sumu 204,90 eur, z návrhu zmluvy č. XX/XXXX/P o poskytovaní sociálnej služby, čl. VII bod 2 mal za preukázané, že výška úhrady za bývanie činila 204,90 eur. Mesačný príjem žalovanej bol v roku 2013 vo výške 397,50 eur, 20 % životného minima bol 38,92 eur a príjem žalovanej od 1. januára 2014 bol vo výške 417,50 eur, 20 % životného minima bol 49,52 eur. Z osobnej karty

žalovanej zistil, že táto za obdobie od decembra 2010 do augusta 2016 platila úhradu za bývanie mesačne vo výške od 143,01 eur, pričom od 1. januára 2011 do 30. júla 2011 mala platiť sumu 268,72 eur mesačne, za august 2011 sumu 244,70 eur a od 1. septembra 2011 do 31. júna 2014 sumu 204,90 eur a od 1. júla 2014 do 30. septembra 2016 sumu 205,73 eur, čím za uvedené obdobie rozdiel v nezaplatených úhradách za bývanie predstavuje sumu 4.718,07 eur. Ďalej zistil, že ekonomicky oprávnené náklady (ďalej len „EON“) v roku 2011 dosahovali sumu 574,94 eur mesačne, v roku 2012 dosahovali sumu 531,83 eur mesačne, v roku 2013 sumu 533,67 eur mesačne. Z písomného stanoviska Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny z 26. februára 2014 zistil, že žalobca predstavuje jeden právny subjekt, ktorý poskytuje dva druhy sociálnych služieb „domov sociálnych služieb“ a „zariadenie pre seniorov“. Z predložených návrhov zmlúv č. XX/XXXX N. o poskytovaní sociálnej služby v zmysle jej dodatkov č. 1 a 2 zmluvy č. XX/XXXX/P o poskytovaní sociálnej služby, jej čl. VII, bod 2 a č. XX/XXXX F. mal preukázané, že žalovaná tieto odmietla podpísať. Súd prvej inštancie uviedol, že aj keď žalovaná neuhradza za predmetné obdobia sumu za prijímanie sociálnej služby vo výške stanovenej v zmysle cenového predpisu, žalobca bol naďalej povinný žalovanej poskytovať sociálnu službu podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách (ďalej len „zákon č. 448/2008 Z.z.“) účinného od 1. januára 2009 podľa § 106 ods. 6 prechodných a záverečných ustanovení. Z takto zisteného stavu vyvodil záver, že žalobca poskytuje žalovanej sociálne služby, avšak táto platila obvyklé úhrady v nižšej sume ako boli stanovené cenovým predpisom a teda na strane žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobcu. Námietku žalovanej ohľadne subjektívizácie úhrady pre konkrétneho prijímateľa určenej na základe VZN BSK a povinnej objektívizácie maximálnej výšky úhrady určenej na základe VZN BSK súd prvej inštancie neakceptoval s poukazom na skutočnosť, že došlo k zmene rozhodujúcich skutočností na určenie úhrady za sociálnu službu, ktorú žalovaná bola povinná platiť žalobcovi v zmysle VZN BSK č. 31/2009, ktoré bolo zmenené VZN BSK č. 35/2010 a VZN BSK č. 39/2010, pričom mesačná úhrada pripadajúca na žalovanú mala byť 204,90 eur mesačne. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že poskytovateľ a prijímateľ sociálnej služby, aj keď uzatvárajú zmluvu o poskytovaní sociálnej služby, nemajú právo dojednať inú sumu úhrady ako sumu kogentne určenú právnymi predpismi v súlade s VZN obce alebo vyššieho územného celku, najviac vo výške EON podľa § 72 ods. 2 zákona č. 448/2008 Z.z. Poukázal na ustanovenia § 72 ods. 2 a § 73 ods. 2 zákona č. 448/2008 Z.z., ktoré predstavujú ochranu prijímateľa sociálnej služby pred neprímeranou výškou úhrady za sociálnu službu a dospel k záveru, že v každom období bol zachovaný povinný minimálny zostatok príjmu žalovanej po zaplatení úhrady, pričom výška úhrady žalovanej nebola v rozpore s objektívnym alebo subjektívnym limitom, ktoré predstavovali ochranu jej príjmu zo zákona. Nestotožnil sa s námietkou žalovanej, že EON sa majú vyčíslovať na každé zariadenie sociálnej služby, teda podľa jednotlivých budov a poukázal na list Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny z 26. februára 2014, v zmysle ktorého pri výpočte EON konkrétneho poskytovateľa je potrebné vychádzať z EON daného druhu poskytovanej sociálnej služby a to bez ohľadu na to, že poskytovateľ poskytuje daný druh sociálnej služby na viacerých miestach. Bol názoru, že ak poskytovateľ poskytuje daný druh sociálnej služby na viacerých miestach, mnohé činnosti však zabezpečuje spoločnej pre obe alebo viaceré miesta a preto pri výpočte EON pre daný druh sociálnej služby nachádzajúcej sa na dvoch miestach (zariadeniach) sa vychádza z celkových nákladov, ktoré vznikli na danú sociálnu službu v oboch miestach. Nepovažoval za dôvodnú námietku žalovanej ohľadne nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, nakoľko zo zriaďovacej listiny č. 012/2009 z 22. júna 2009 jednoznačne vyplývalo, že žalobca je rozpočtovou organizáciou s vlastnou právnou subjektivitou, ktorá svojimi príjmami a výdavkami je napojená na rozpočet BSK a vo vzťahu k BSK má teda žalobca postavenie správcu majetku BSK, čo ho oprávňuje podľa § 6 ods. 3 zákona č. 446/2001 Z.z. o majetku vyšších územných celkov v rámci správy tohto majetku konať v mene vyššieho územného celku pred súdmi a inými orgánmi vo veciach, ktoré sa týkajú majetku vyššieho územného celku, ktorý spravuje. Vyvodil záver, že žalobca ako správca majetku BSK je aktívne vecne legitimovaný, teda je oprávnený domáhať sa vo vlastnom mene majetkových práv zriaďovateľa, pre ktorého vykonáva správu majetku. Uzavrel, že žalovaná neuhradila žalobcovi na základe Zmluvy o poskytovaní sociálnej služby č. XX/XXXX/P v znení jej dodatkov úhrady za žalobcom poskytnuté sociálne služby v plnej výške, t. j. prijala plnenie bez riadneho protiplnenia a teda vzniklo na jej strane bezdôvodné obohatenie podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, čo zakladá jej povinnosť vydať žalobcovi predmet bezdôvodného obohatenia.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovanej rozsudkom zo 16. januára 2019 sp. zn. 6 Co 36/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil a s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré považoval za dostatočné a presvedčivé, sa v celom rozsahu stotožnil. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd uviedol, že žalovanej bola poskytovaná sociálna služba (ubytovanie) v zariadení žalobcu k 31. decembru 2008, avšak po 1. januári 2009 nebolo vydané pozitívne rozhodnutie o jej odkázanosti na sociálnu službu (15. novembra 2010 bolo o nej rozhodnuté, že sa nepovažuje za osobu odkázanú na sociálnu službu). Výdanie takéhoto rozhodnutia nemožno už očakávať (§ 106 ods. 8 zákona č. 448/2008 Z.z.). Ide teda o prípad vymedzený v § 106 ods. 6 zákona č. 448/2008 Z.z., kedy žalobcovi od 1. januára 2009 vznikla povinnosť žalovanej i naďalej poskytovať sociálnu službu podľa zákona č. 448/2008 Z.z. Poskytovanie sociálnej služby podľa zákona č. 448/2008 Z.z. je však viazané na uzavretie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (§ 74 ods. 1) a v prípade jej neexistencie (neuzavretia) dochádza k poskytovaniu sociálnej služby vo forme ubytovania bez zmluvného základu. U žalovanej teda síce existuje právny dôvod (titul) na poskytovanie sociálnej služby, avšak výška jej úhrady musí zodpovedať ustanoveniam § 72 ods. 1, 2 zákona č. 448/2008 Z.z. U žalovanej teda nastáva prípad získania bezdôvodného obohatenia, nie však z dôvodu, že by prijímala samotnú sociálnu službu bez právneho dôvodu, ale z dôvodu, že za ňu neplatila úhradu zodpovedajúcu zákonu č. 448/2008 Z.z. (keďže na jej poskytovanie i úhradu sa vzťahoval predpis účinný od 1. januára 2009). Rozdiel medzi tým, čo žalovaná uhradila a tým, čo mala uhradiť potom predstavuje na jej strane získanie bezdôvodného obohatenia, keďže u nej nedošlo k očakávanému zmenšeniu aktív resp. u nej došlo k ušetreniu majetkových hodnôt, čo by za normálneho priebehu vecí nenastalo. Nestotožnil sa s odvolacou námietkou žalovanej, že jediným nárokom žalobcu za danej situácie bolo žalovať o nahradenie prejavu vôle (uzavrieť za žalovanú zmluvu o poskytovaní sociálnej služby), nakoľko takýto nárok musí vyplývať buď priamo z právneho predpisu alebo z uzavretej zmluvy. V danej veci právo žalobcu žalovať nahradenie prejavu vôle žalovanej v prípade, že táto dobrovoľne odmieta uzavrieť zmluvu o poskytovaní sociálnej služby zákona č. 448/2008 Z.z. nepripúšťa. Zvýraznil, že súčasťou úhrady nebola ani strava a ani opatrovanie a teda žalobca nepožadoval úhradu za žiadnu ďalšiu činnosť, ktorú si žalovaná neobjednala. Bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej tak predstavuje obohatenie len za jedinú službu - ubytovanie, teda za tú službu, ktorú žalobca žalovanej reálne v žalovanom období poskytol. Bezdôvodné obohatenie žalovanej tak nepredstavovalo reálnu výšku nákladov, ktoré žalobca vynakladal na ubytovanie žalovanej a nezohľadňovalo ani úhradu za služby, ktoré žalovaná nevyužívala, akým boli stravovanie a úhrady za úkony služby odkázanosti. Jeho výška zodpovedala výlučne výške úhrady za ubytovanie, ktorú mal platiť ktorýkoľvek iný prijímateľ sociálnej služby v zariadení pre seniorov zriadenom BSK. K argumentácii žalovanej týkajúcej sa výšky povinného minimálneho zostatku uviedol, že do jeho výpočtu nevstupujú náklady na elektrinu a stravu, na ktoré žalovaná poukazovala a v zmysle § 73 ods. 2 zákona č. 448/2008 Z.z. musí príslušná časť životného minima prijímateľovi sociálnej služby zostať po úhrade za celoročnú pobytovú sociálnu službu, nie až po úhrade ďalších nákladov a preto postup žalobcu, pokiaľ bol súladný s § 73 ods. 2 zákona nemožno považovať za rozporný s dobrými mravmi. Odvolací súd sa zaoberal aktívnou vecnou legitimitáciou žalobcu a konštatoval, že žalobca je rozpočtovou organizáciou vyššieho územného celku zriadenou podľa § 21 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, pričom v zmysle ustanovenia § 21 ods. 4 tohto zákona má právnu subjektivitu. Pre úplnosť uviedol, že aj keby si žalobca uplatňoval svoj nárok na plnenie úhrady za sociálnu službu, bol by aktívne vecne legitimovaný, keď ustanovenie § 71 ods. 2 zákona č. 448/2008 Z.z. nevyklučuje, aby sa žalobca ako poskytovateľ sociálnej služby domáhal na súde úhrad podľa § 71 ods. 1 písm. b/ zákona č. 448/2008 Z.z. K odvolacej námietke žalovanej, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, odvolací súd uviedol, že žalobca je právnickou osobou, ktorá má povahu verejnoprávneho subjektu zriadeného vyšším územným celkom, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie sociálnych služieb a žiadnu z činností vykonávaných žalobcom a už vôbec nie poskytovanie sociálnej služby žalovanej na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby nemožno považovať za výkon obchodnej či podnikateľskej činnosti a teda nespĺňa definíciu dodávateľa a preto nemožno zmluvu považovať za spotrebiteľskú.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktorého prípustnosť (posudzujúc

podľa obsahu) vyvodzovala z § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Namietala, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený, keď bola názoru, že pokiaľ je porovnávaná jediná úhrada za jedinú obslužnú činnosť s jedinou sumou EON vyčíslenou pre všetky poskytované činnosti v rámci sociálnej služby a ostatné pre život nevyhnutne potrebné výdavky sú žalobcom platené osobitne, je vylúčená ochrana príjmu prijímateľa, ale súčasne ani nie je možné vylúčiť, že úhrada určovaná žalobcom za obslužné činnosti (ubytovanie a stravovanie) nie je vyššia než EON za všetky obslužné a iné činnosti poskytované v rámci sociálnej služby. Bola názoru, že porovnávaním jednej sumy EON bez štruktúrovania podľa druhu činnosti nemožno vylúčiť tzv. „krížovú dotáciu“ ako neoprávnený nadpríjem pre niektorú z činností, aj keď suma úhrady za sociálnu službu platená žalovanou je nižšia ako sumár vyčíslených EON za všetky poskytované činnosti vykázanej žalobcom pre príslušný rok. Uviedla, že žalobca koná protiprávne, keď uplatňuje svoje nároky titulom bezdôvodného obohatenia, nakoľko tým obchádza zákon a to povinnosť podľa § 106 ods. 7 zákona č. 488/2008 Z.z., keď poskytovateľ sociálnej služby je povinný uzatvoriť zmluvu o poskytovaní sociálnej služby podľa zákona účinného od 1. januára 2009 a zneužitiu práva súd nemôže poskytnúť právnu ochranu. V ďalšom podrobne rozoberala skutkový a právny stav veci. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedol, že dovolanie žalovanej považuje za neprípustné z dôvodu, že žalovaná neuviedla konkrétnu právnu otázku, ktorej riešenie mal odvolací súd nesprávne posúdiť a neuviedla v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. V ďalšom sa podrobne vyjadrovala k skutkovému a právnomu stavu veci. Navrhoval, aby dovolací súd dovolanie žalovanej zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba ako procesne neprípustné odmietnuť (§ 447 písm. c/ CSP).

6. Žalovaná prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, keď tvrdí, že postupom súdov oboch nižších inštancií došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces tým, že sa nedostatočne vysporiadávajú so všetkými jej námietkami, v dôsledku čoho sú arbitrárne a nepreskúmateľné.

7. Podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

9. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

10.1. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/

CSP. Súdby oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktorý v spätosti s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú, kompletizujúcu jednotu) sa vysporiadava so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalovanej a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií je zrejmé, ako dospeli k záveru, že žalobca má právnu subjektivitu a teda je daná jeho aktívna vecná legitímácia v spore a teda sa môže domáhať vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo na strane žalovanej. Zároveň z nich vyplýva ako dospeli k záveru, že na strane žalovanej vzniklo bezdôvodné obohatenie a z akých dôvodov zmluva o poskytovaní sociálnej služby nie je spotrebiteľskou zmluvou. Súdby nižších inštancií podrobne vo svojich rozhodnutiach vysvetlili výšku bezdôvodného obohatenia ako i skutočnosť, že žalobca pri stanovení úhrady za poskytnutú sociálnu službu dodržal tzv. subjektívny limit pre úhradu za sociálnu službu a že jeho postup nebol v rozpore s dobrými mravmi. Je z nich zrejmé, z akých právnych úvah súdy vychádzali, keď dospeli k záveru, že boli splnené všetky predpoklady vzniku nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a preto žalobe vyhovel. Ich myšlienkový postup je dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali.

10.2. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

12. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

13. Žalovaná prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

14. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

15. K spôsobu, ktorým žalovaná v danom prípade odôvodňuje prípustnosť dovolania, najvyšší súd uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávnych a hmotnoprávnych otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. Právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť preto v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý dovolaciemu súdu umožňuje prijať záver o tom, konkrétne o ktorú otázku dovolateľovi ide a či vo vzťahu k nej je daná prípustnosť (a v prípade prípustnosti aj dôvodnosť) dovolania. Je potrebné si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“ (2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017). Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštantným, odvolacím a dovolacím konaním). Treba tiež zdôrazniť, že dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 CSP) nie je možné interpretovať a uplatňovať rovnako, ako odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (8 Cdo 140/2018, 8 Cdo 157/2018). Dovolací súd už opakovane uviedol, že v súvislosti s posudzovaním prípustnosti dovolania nie je oprávnený a ani povinný zakladať svoje úvahy na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli pri svojej argumentácii, že ide o právnu otázku, dosiaľ dovolacím súdom neriešenú (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (m. m. 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).

16. V danom prípade žalovaná podrobila kritike konanie a rozhodovanie odvolacieho súdu, obširne vysvetľovala, v čom vidí nesprávnosť záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, avšak ani pri posudzovaní podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) nemožno ustáliť, konkrétne ktorú právnu otázku (resp. otázky) riešenú odvolacím súdom považovala za dosiaľ dovolacím súdom neriešenú (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

17. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky (otázok) nezohľadnil a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 1 Cdo 23/2017, 2 Cdo 117/2017, 3 Cdo 6/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

18. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že na podklade dovolania žalovanej nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

19. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

20. Najvyšší súd odmietol dovolanie žalovanej podľa § 447 písm. c/ CSP (v časti, v ktorej namietala existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP) a vo zvyšku podľa § 447 písm. f/ CSP.

21. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a zásadou úspechu žalobcu v dovolacom konaní, ktorému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.